

Bogtrykmuseets årlige bogudgivelser

Siden 2011 har bogtrykmuseet hvert år fremstillet og udgivet en bog til medlemmerne som tak for deres medlemskab. Bøgerne er trykt med blyants i traditionel bogtrykteknik og med klicheer fremstillet på museet. I årene 2012–2022 er omslagene trykt i offset, hvilket også er tilfældet for farveplancherne i bogen fra 2016. De fleste af bøgerne kan stadig fås, og prisen er generel: 200 kr. Som medlem af museet får man årets udgivelse gratis og har samtidig mulighed for at købe tidligere udgivelser.

Klik her og læs om medlemskab:

<http://vingaards-officin.dk/438052868.html>

ÅRSUDGIVELSE 2023
DANMARK FESTER · 2

AF JESPER HJERMIND OG PIA LINDGREEN

Forord

Når alle juleforberedelserne er til ende, og vi sidder rundt om det julepyntede bord juleaften, gentager vi traditioner fra vores forældre og bedsteforældre, ja måske fra mange generationer tilbage i familierne. Vi har alle vores egne »rigtige juletraditioner«, hvilket jo nok kan give anledning til en diskussion mellem par, når den første jul skal fejres i det nystiftede hjem. Men som regel forenes traditionerne, og nye traditioner opstår.

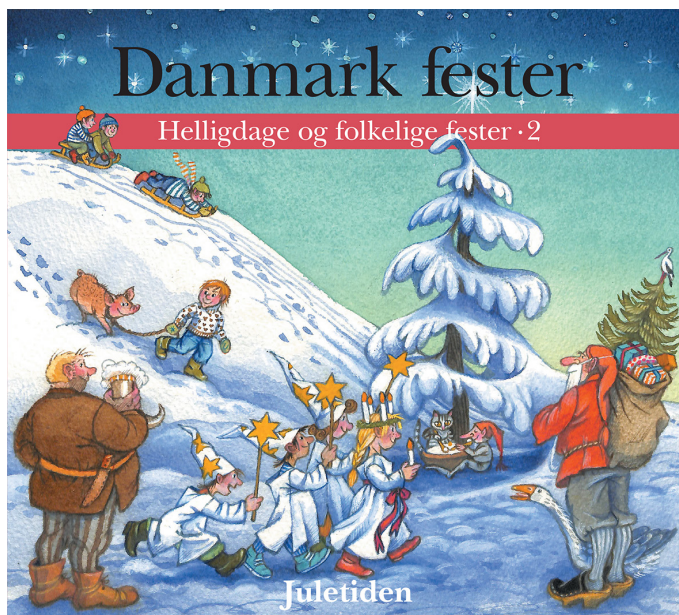
Set i det store perspektiv er det også den oplevelse, man får, når man ser på den danske jul. Mange af vore juletraditioner rækker rigtig langt tilbage i historien, ja nogle helt tilbage til vikingetiden. Men måden, vi fejrer den »gode, gamle danske jul« på i dag, er såmænd kun ca. 175 år gammel.

Vor tids jul er derfor en skønsom blanding af den solide borgerlige jul fra anden halvdel af 1800-tallet, som vi kender den fra Peter Fabers »Højt fra træets grønne top« (1847) og fra Johan Krohns »Peters jul« (1866). Men julen står i lige så høj grad i gæld til traditionerne fra tidligere tiders bondesamfund, hvor hovedparten af danskerne dengang levede på landet.

Derfor skal vi selvfølgelig på besøg både hos det københavnske og det viborgenske borgerskab, men også godt rundt i landet, dog med et geografisk tyndepunkt i Viborg og på Viborg-egnen. Her vil vi besøge husmænd, gårdmænd og præster på landet og se, hvordan familierne forbedrede sig til og fejrede julen dér. Og når de gamle erindringer læses, huskes pludselig en detalje – måske i maden, måske i et stykke julepynt – og en sammenhæng falder på plads: »Nåh, er det dér, vi har den tradition fra.« Vi har bearbejdet de overleverede fortællinger med nænsom hånd og har indsat punktummer, manglende ord og bogstaver.

Det er også ude på landet, vi skal finde illusionen om, at julen var bedre før i tiden, for helt slippe den gamle bondejul vil vi ikke. Det er stadig muligt at opleve nisselandskaber med kaner, der i høj »sne« kører hen mod sognekirken, og på byens altaner og i haver hænges der juleneg op til fuglene.

Det siges med god ret, at julen er hyggens og mavernes fest, så julemaden fylder meget i beskrivelserne. Men disse er jo også fra en tid, hvor det væsentligste ikke – som i dag – var julegaverne, deres mængde og pris. Derimod var det den gode mad og samværet med familie, venner og naboer, der var i højsædet.

Det har ikke været denne »julebog«s ambition at afklare samtlige sider af julen anno 2023, men at komme ind på de væsentligste traditioner. Bogen er bind 2 i den lille serie om vores helligdage og folkelige fester, og omhandler perioden fra 1. søndag i advent henover »juletylten« til helligtrekonger i januar. Bind 1 udkom i 2022 og dækker året fra kyndelmisse i februar til mortensaften i november.

Nærværende bog er atter trykt som årsudgivelse på Vingaards Of-

ficin · Bogtrykmuseet i Viborg i samarbejde med Forlaget Viborg. Endnu en gang skal der lyde en stor tak til alle medarbejderne for deres entusiasme, professionalismisme og gode humør. Så entusiastiske har de været, at de overtalte os til at finde bøgerne om julen og julepynten frem igen (til illustrationer) blot et par måneder inde i det nye år, mens det store slæb med teksterne blev skrevet hen over sommeren – under mottoet: *Jo bedre tid i trykkeriet, jo flottere resultat.* Og det kan der jo være noget om.

Mange lokalhistoriske arkiver, museer, virksomheder og privatpersoner har lånt os billeder til de mange illustrationer og i øvrigt givet mange nyttige oplysninger – tak for hjælp og imødekommenhed.

Tak til Johs. Thomsen, lektor em., Viborg Katedralskole og domprovst Thomas Frank, Viborg Domkirke for oversættelser fra hhv. latin og græsk til dansk. Nu er det for første gang muligt at læse de helgenlegender på dansk, som fortæller historierne om Santa Lucia, Sankt Nikolaus (julemanden) og Stefan stald dreng, som alle tre på hver sin måde blev en del af de danske juletraditioner.

Og en stor tak til Ursula Seeberg, hvis streg endnu en gang rammer præcis den stemning, der matcher bogens fortællinger, på bogens forside.

Sætternissen har også været lidt på spil hist og pist, men det var vel forventeligt.

Dispositionen af kapitlerne er tilstræbt kronologisk, altså nævnes de kirkelige festdage, der indleder juletiden, først. Vi har dog også skelet til den historiske kronologi, hvor de ældste tiders julefejring omtales tidligt i bogen, – men juletraditionerne fletter sig som bekendt ind i hinanden som et rigtig dansk juleherte.

Til sidst en stor tak til Anders Brøndums Fond, der velvilligt har støttet bogens udgivelse.

Vorde, en sensommeraften 2023
Jesper Hjermind og Pia Lindgreen

141 sider, 24×22 cm, helbind

ÅRSUDGIVELSE 2022
DANMARK FESTER · 1

AF JESPER HJERMIND OG PIA LINDGREEN

*Forside:
 Ursula Seeberg*

Forord

Vi kender det alle. Pludselig falder snakken på, hvorfor spiser vi mon and mortensaften? Og hvad er pinse egentlig for noget? Ingen ved det helt sikkert, og et nyt samtaleemne kommer på banen.

Disse bøger har ikke sat sig for at afklare alle sådanne spørgsmål, men forsøger at komme godt omkring de mange traditioner i Danmark, når det gælder helligdage og folkelige fester. Dette er bind 1 af 2, der omhandler året fra kyndelmisse i februar til mortensaften i november. Bind 2 dækker perioden fra luciadag i december henover »juletylvten« til heligtrekonger i januar.

Det har været en spændende rejse tilbage i vores fælles kulturhistorie – i nogle tilfælde før kristendommens indførelse i Danmark – med lange ophold i middelalderen, hvor flere af vores nuværende traditioner er udsprunget fra den katolske kirkes mange helgener og kirkefester.

Men også vores nærmeste tid har givet bidrag til traditionerne. Tænk blot på valentinsdag, halloween og luciadag, hvor de to førstnævnte har udviklet sig til to markante mærkedage.

Gode guider for rejsen gennem de danske festtraditioner har været folkemindeforskeren Iørn Piøs mange bøger og artikler, og også Troels Lunds gamle ottebinds værk »Dagligliv i Norden i det sekstende Aarhundrede« fra 1903–04 har været en god rejsekammerat.

Det første manuskriptudkast er en række avisartikler fra starten af dette årtusind, og det har været interessant for os begge at se, hvordan vores fælles festtraditioner har ændret sig så meget over tid. Ofte har vi konstateret »at traditioner er til for at ændres« – og det er så sandelig sket.

Der skal lyde en særskilt tak til medarbejderne fra Vingaards Officin · Bogtrykmuseet Viborg, der med professionalisme, entusiasme og godt humør gjorde denne bog mulig og utrolig sjov at lave.

Også stor tak til de mange arkiver og museer, der har udlånt illustrationer og til Ursula Seeberg, som har udført illustrationen til bogens forside.

Det har været et underholdende og interessant krydstogt gennem historien. Vi håber, læseren vil synes det samme.

Vorde, mortensaften 2022
 Jesper Hjermind og Pia Lindgreen

96 sider, 24×22 cm, helbind

ÅRSUDGIVELSE 2021
TIL SYVENDE OG SIDST
 AF HENNING PEDERSEN

Forord

Denne bog kan anskues som en pose blandede bolsjer. Der er tale om iagttagelser, erindringer, klummer, noveller og essays, 21 styk alt i alt. Mange af artiklerne tager deres udgangspunkt i de steder jeg har boet, så det er ikke tilfældigt, at Viborg og Viborgeggen, København og Kolding er omtalt ind imellem, ligeså de 7 have jeg som ung sømand befor. Det meste har fundet vej til papiret i coronatiden under mere eller mindre selvvalgt isolation. Og så ikke et ord mere om corona. En håndfuld af artiklerne har været bragt før enten i aviser, årsskrifter eller jubilæumsbøger, men jeg synes de passer ind i sammenhængen. En enkelt gang har jeg fundet det nødvendigt at gøre opmærksom på, at der er tale om en over 10 år gammel artikel, men jeg har ikke ændret på noget. I essayet »Bogreolen,« som blev bragt i Viborg Stifts Folkeblad for et par år siden, er det ikke nævnt – af gode grunde – at jeg i 2020 har udgivet bogen »Oprør i Bistaden,« som naturligvis har fundet vej til bogreolen, lige som denne bog vil være at finde der straks efter den har forladt Officinets trykkeri.

Man kunne måske sige, at de 7 gange 3 artikler tilsammen udgør en form for testamente. Jeg var i 7 sind om titlen, men 7 er sådan et godt tal. For 7 søren sagde vi på gaden, når noget skulle understreges. Det kunne også slås fast med 7-tommersøm, og det var ikke velset at være 7-sover. Vi kender jo også udtrykket 7 lange og 7 brede. I antikken opererede man med verdens 7 underværker, og der er 7 dyder og 7 dødssynder. Og denne bog er min 7.de og meget muligt sidste. Hvem ved. Om man ligefrem kommer i den 7. himmel ved at læse den, vil jeg overlade til læserne at bedømme, men et af Peder 7's tre hundrede år gamle ordsprog siger: »Gammelt træ giver god ild.« Så lov mig at læse bogen stille og roligt, eventuelt i selskab med en pibe tobak af bedste kvalitet og en hyggelig kaminild. Der er ingen grund til at tage 7-milestøvlerne på og færdes med 7-mileskridt. Der er rigeligt med tempo i tiden.

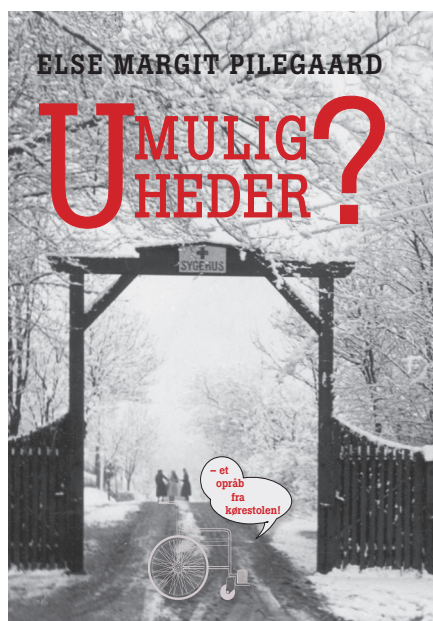
7–9–13

132 sider, 15,5×22 cm, helbind

ÅRSUDGIVELSE 2020

UMULIGHEDER?

AF ELSE MARGIT PLEGAARD

Jesper Overgaard, journalist, skriver:

En ukuelig vilje i kombination med en veludviklet humor og et godt snakketøj har båret Else Pilegaard gennem livet som »spasserhusar«. Ja, det bramfri udtryk er Else Pilegaards eget og siger en hel del om, hvorfor hun trods alt har haft et godt liv, siden hun som spatiker i 1952 kom til verden på Kjellerup Sygehus.

Else Margit Pilegaard skriver:

Selv om samfundets holdning til handicappede har ændret sig meget siden 1952 og frem til i dag, er der også i dag udfordringer for handicappede børn og deres pårørende. Som med så mange ting i livet handler det om balance. Det er altid en udfordring at hjælpe børn til at blive glade, selvstændige og harmoniske mennesker, men når det drejer sig om handicap-

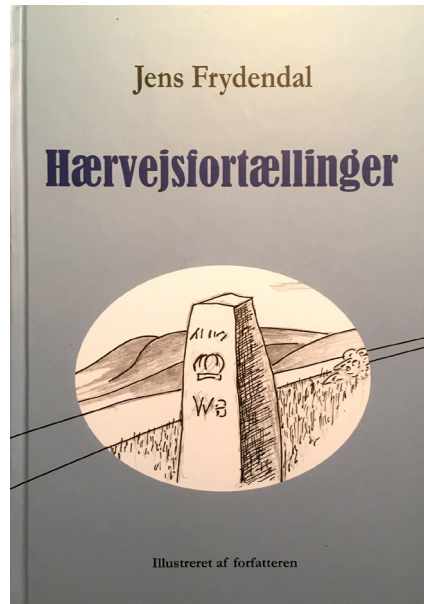
pede, bliver udfordringen ikke mindre. Jeg mener, at alle os, der er gamle nok til at have en vis erfaring i at leve med et handicap og unge nok til at huske, hvordan det var at være et barn, der var anderledes, har en forpligtelse til at hjælpe næste generation af handicappede.

Mit formål med bogen er dels at fortælle lokal historie, men også gerne at gøre opmærksom på, at forskellene ikke altid behøver at være så store, som det umiddelbart kunne se ud til. Vi har alle sammen noget, vi er gode til, og noget som kræver en lidt større indsats for at lykkes, men for os alle gælder det, at de udfordringer, vi klarer, også ofte er netop det, hvor vi får de bedste oplevelser og vokser mest med opgaven. Ikke mindst når vi bruger det vi er gode til for det fælles bedste.

128 sider, 14,5x21 cm, helbind

ÅRSUDGIVELSE 2019
HÆRVEJSFORTÆLLINGER

TEKST OG ILLUSTRATIONER: JENS FRYDENDAL

Langs den jyske Hærvej er der etableret en række herberger, så hærvejsvandrere – og dem kommer der flere af år for år – efter hver dagsmarch kan finde et billigt sted at overnatte.

Under et tordenvejr har en gruppe af sådanne vandringsfolk søgt ly på det sydligste af herbergerne »Lindely«. For at forslå tiden, mens regnen styrter ned, fortæller et par af vandringsfolkene en romantisk historie om en tordenvejrnat i Småland. Historien bliver vel modtaget, og en anden fra gruppen lover at fortælle en ny historie, når de aftenen efter mødes på det næste herberg på ruten. Det bliver til elleve historier på turen fra grænsen til Hald.

Historierne er meget forskellige, men bindes sammen dels af gruppen og dels af en kort beskrivelse af turen fra herberg til herberg op gennem midten af Jylland.

Hvis man som læser kommer til at tænke på de gamle Canterbury Tales

fra middelalderens England, er det ikke helt tilfældigt, idet inspirationen til rammen for fortællingerne stammer herfra. Ud over rammen er alt andet originalt jysk – dog fortalt på rigsmålet!

Journalist Jesper Overgaard skriver om bogen:

Gennem mange år har jeg lært Jens Frydendal at kende som en gudbenådet fortæller. Med tungefærdighed kan han holde en forsamling tryllebundet, og på papiret er hans ord fyldt med magnetisme: »Nu skal I bare høre«.

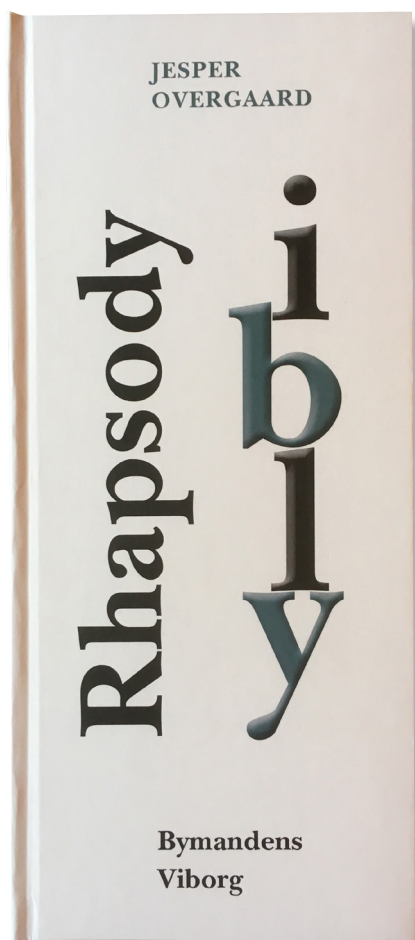
Hærvejen er en forunderlig størrelse, og netop gennem fortællingen kan læseren komme ind på livet af den tusindårige kongevej. Må jeg anbefale disse gangbare fortællinger. Det kan betale sig at gå med. Hele vejen. Hærvejen.

103 sider, 16×23 cm, helbind

ÅRSUDGIVELSE 2018

RHAPSODY i BLY

AF JESPER OVERGAARD · ILLUSTRATIONER AF BIRTE MØLGAARD

Optakt til en rapsodi

Den gamle typograf fandt »rhapsody« grafisk smukkere end »rapsodi«. Det var nok mest y'et. Så på forsiden er Rapsodi i Bly – Bymandens Viborg blevet til Rhapsody i Bly, hvilket også klinger bedre med Rhapsody in Blue, George Gerswins musikklassiker fra 1924. Udtal gerne »rhapsody« med »y« som i »bly«.

En rapsodi er jo en slags musikalsk kludetæppe. George Gerswin knyttede tæppet af diverse amerikanske billeder, og det er tænkt som et kalejdoskop i toner. Det ligger lige for at kalde denne bog Rapsodi i Bly, for den er en lang løber af lokale temaer, holdt sammen af historie, humor og husmandsfilosofi. Og når nu de gamle fagfolk i Vingaards Officin på klassisk vis har sat bogen i bly.

Det utraditionelle Lange Peter Madsen-format skal gerne inspirere til læseoplevelser i lange baner. Det var lidt af en udfordring for illustratør Birte Mølgaard at skulle tænke i højden, men vanen tro har Birte Mølgaard løst sin opgave til bred applaus.

Rapsodiens små essays har pseudonymet Bymanden oprindeligt skrevet

til Viborg Stifts Folkeblad. Her har de optrådt som »Her på Bjerget – Bymandens Viborg«. Lions Viborg har tidligere udgivet to bind med Her på Bjerget-essays, også med illustrationer af Birte Mølgaard. Vingaards Officin – Bogtrykmuseet Viborg takker Lions Viborg, fordi klubben beredvilligt har doneret støtte til den billedmæssige side af sagen.

Forfatteren har svært ved at finde ord for de gamle typografers engagement. Men det er heller ikke nødvendigt, for årets medlemsbog taler for sig selv.

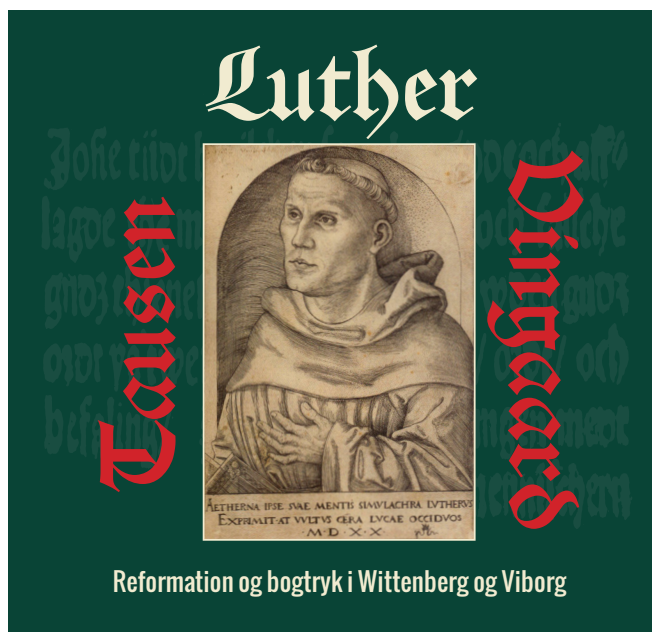
Under en togtur fandt Gerswin rytmen til sin rapsodi: »rattlety, rattlety, bang, rattlety, rattlety, bang«. Vi er ind imellem oppe i ekspresfart. Nærværende essays er langsomme. Bymanden har skævet til visesangerparret Aase og Christian Krogh, der fra 1964 til 1972 satte cirka 20.000 »Giv dig tid«-skilte op. På 36 sprog kom de røde hjerter op ved vejene i mange lande.

Bymandens rapsodi er i slentrende tempo – adagissimo, som det hedder i musikprog. Giv dig tid til bogen. God læselyst.

Bymanden

117 sider, 12x29 cm, helbind

ÅRSUDGIVELSE 2017

LUTHER TAUSEN VINGAARD · Reformation og bogtryk i Wittenberg og ViborgAF KARSTEN NISSEN, HENNING ELVING HANSEN, HENNING RINGGAARD LAURIDSEN
OG PER HOFMAN HANSEN**Forord**

Den 31. oktober 1517 lod Martin Luther sine senere så berømte 95 tesar imod aflad opslå på døren til slotskirken i Wittenberg i Nordtyskland. Dette blev udgangspunktet for reformationen, en kulturrevolution, der rystede Europa. Kirkekampen fik mange dimensioner. Den skabte konflikter og magtkampe, men den skabte også debat, agitation, kunst og åndelig fornyelse.

Viborg indtager en central plads i fejringen af 500-året for reformationen. Dette skyldes ikke mindst, at Danmarks kendteste reformator, Hans Tausen, banede vejen for reformationen i kongeriget gennem sit virke i Viborg i årene 1525 til 1530. Tausen var en karismatisk prædikant med bred folkelig appel. Dygtigt skabte han sig alliancer, effektivt inddrog han bogtrykkerkunsten i kirkekampen. I 1522 havde den unge danske reformator fulgt Luthers forelæsninger i Wittenberg, og allerede på det tidspunkt var han givetvis blevet opmærksom på de store perspektiver i at samarbejde med den fra Stuttgart til Viborg indkaldte bogtrykker Hans Vinggaard.

I Wittenberg arbejdede Martin Luther tæt sammen med maleren og bogtrykkeren Lucas Cranach. Det gav reformationen en hurtig og bred udbredelse, da Luthers tekster ofte blev ledsaget af Cranachs billeder i form af træsnit, kobbertryk eller malerier.

Billed- og bogtrykkunst må således ses som virkningsfulde medspillere i reformationen. Med udgangspunkt i den tanke har Vingaaards Officin anmodet en række Viborgkunstnere om hver især at medvirke med en nutidig billedkunstnerisk tolkning af reformationen.

LUTHER TAUSEN VINGAARD, Reformation og bogtryk i Wittenberg og Viborg fokuserer på historien, kunsten og den nye bogtrykketeknik ved at knytte emnemæssige og geografiske tråde mellem Viborg og Wittenberg. Bogen bidrager dermed til 500-års jubilæet med et solidt lokalt afsæt.

Redaktionen

111 sider, 24x22 cm, helbind

ÅRSUDGIVELSE 2016

Provst Ursin, Maren vaskekone og den triste toldbetjent

AF HENNING RINGGAARD LAURIDSEN

Bogen indeholder 18 fortællinger fra Sankt Mogens Gade i Viborg i året 1850, skrevet af historikeren og tidligere museumsleder Henning Ringgaard Lauridsen.

Om bogen

»I to små kamre mellem kostald og lade hos avlsbruger Thomas Nørgaard i Sankt Mogens Gade 45 boede i 1850 den fraskilte kvinde Maren Hansdatter sammen med sine tvillingedøtre Nielsine og Amalie på otte år. Maren 'levede af sine hænders gerning', og folk så hende ofte stå med bare arme og vådt forklæde på vaskepladsen ved søen sammen med et par andre forslidte vaskekoner. Sidst på dagen tog de sig til lænden med et par hævede runkne hænder og forsøgte at rette ryggen efter de mange timer med at vaske og skylle fine folks klæde og linned.«

Maren Hansdatter er en af de mange menneskeskæbner, som dukker frem i Provst Ursin, Maren vaskekone og den triste toldbetjent. Bogens udgangspunkt er de 567 mennesker, der i 1850 levede i Sankt Mogens Gade i Viborg. Beboerne havde meget forskelligartede vilkår at udfolde sig under. Nogle levede et liv i relativ velstand, mens andre fristede en hverdag tæt på sultegrænsen. Uligheden rummede også mange andre brudflader. Uligheden var der mellem mand og kvinde, mellem 'de dannede' og det jævne folk, mellem herskab og tjenestefolk, mellem 'ægtefø-

te' og 'uægte børn'.

I bogen følger vi årets gang med dens mærkedage som små tidsglimt. Hverdagens sorger og glæder fyldte naturligvis mest i beboernes bevidsthed, men den ydre verden påvirkede dem også. Et nyt Danmark var på nippet til at folde sig ud. Landet fik en demokratisk grundlov og stod midt i treårskrigen. Folkestemningen skabte en ny national identitet, som viste sig svær at håndtere. Håndværkerlaugene kom under pres fra en spirende industrialisering, og mere end det. Dette samspil mellem hverdagen og en større verden inddrager forfatteren løbende som et forklarende element i bogen.

Viborg Miniby

Sankt Mogens Gade og året 1850 er også udgangspunkt for de huse, som Viborg Miniby bygger i forholdet 1:10. Se nogle af husene og læs om projektet bagerst i bogen.

I 2017 begyndte udflytningen af Viborg Miniby til Lundvej 8, samme adresse som Vingaards Officin, Bogtrykmuseet Viborg. Her er nu indrettet værksteder, og der er plads til og mulighed for at skabe de rette omgivelser for minihusene.

119+16 sider, 17×22 cm, kartonomslag

ÅRSUDGIVELSE 2015
DET forsvundne VIBORG · 3
 AF HELMUTH SPANGGÅRD

DET forsvundne VIBORG · 3

HELMUTH SPANGGÅRD

Bogens forord: 'At fastholde det forsvundne'

Helmuth Spanggård (1926–2014) hører hjemme blandt de flittigste i det kuld af lokalhistorikere, som i det sidste halve århundrede har sørget for, at reolen med historiske fortællinger fra Viborg og omegn til stadighed er vokset.

Spanggård har som lokalhistoriker givet sit bidrag til besættelsestidens historie, men hans foretrukne arbejdsområde blev med årene de mange grundige og veldokumenterede skildringer af byens historiske gader og bygninger. Mindre optaget var han af at fortælle om fortidens mennesker, deres tanker og handlinger, men det er der jo ikke noget galt i.

Helmuths bedste artikler blev hentet i 'mands minde', og med det udtryk hentyder jeg til de artikler, hvor han beskrev forandringerne i bybilledet fra den tid, han selv huskede. I sin søgen efter at erindre og dokumentere støttede han sig ikke mindst til den meget betydelige fotosamling, hvis tilblivelse han selv stod bag. Siden de tidlige ungdomsår sørgede han for at medbringe fotografapparatet, når han med blik for historien bevægede sig rundt i den by, som han følte sig så stærkt knyttet til.

Fotoudstyret rakte måske ikke til at give motiverne den optimale billedtekniske kvalitet, men som historisk dokumentation har fotografierne stor værdi. Helmuth var selv bevidst om dette, og personligt havde jeg for få år siden den glæde at blive kontaktet af ham, for at vi i fællesskab kunne tilrettelægge en overdragelsesforretning. Han skænkede den omfattende diassamling til Viborg Museum, således at også eftertiden kan få glæde af den. De mange dias befinder sig derfor i dag på Viborg lokalhistoriske

arkiv, hvor billederne er på vej til at blive digitaliseret.

De mange billeder, som gives i bogserien 'DET forsvundne VIBORG' er også i alt væsentligt hentet i egen samling. Tekst og fotos indgår i en smuk vekselvirkning, hvorved vi som læsere bliver opmærksomme på de mange detaljer. Prøv eksempelvis at bladre frem til artiklen om Reberbanen. Gaden er i løbet af en menneskealder forandret til ukendelighed. Spanggård's lille artikel gengiver og beretter nøgternt om de mange gårde og huse, der er forsvundne. De var ikke lige kønne alle sammen, men den side af bybilledet forstod han også, er vigtigt at få dokumenteret. Det gadeforløb, som i dag har erstattet det forsvundne, fremtræder i øvrigt ret så kedsommeligt. Især bygningskomplekset, der udgør det tidligere Viborg-Seminarieret, er et arkitektonisk sammensurium af stilarter.

Bogtrykmuseet VINGAARDS OFFICIN har med udgivelsen af serien *DET forsvundne VIBORG* på bedste vis hædret Helmuth Spanggård som lokalhistoriker og tillige ydet et fint bidrag til i glimt 'at fastholde det forsvundne'. De mange frivillige på det lille museum fortjener stor anerkendelse for deres engagement og faglige kunnen.

God fornøjelse med læsningen!

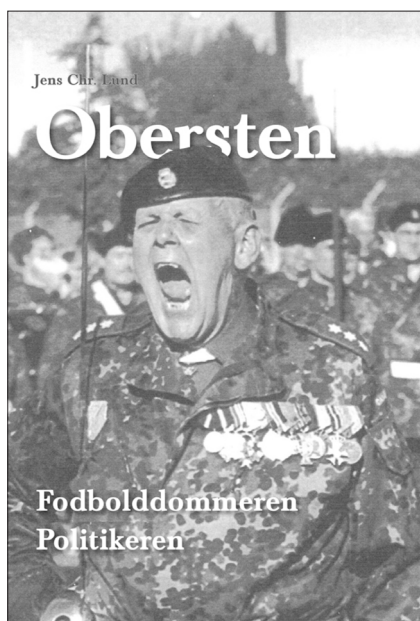
Henning Ringgaard Lauridsen

144 sider, 24×22 cm, helbind

ÅRSUDGIVELSE 2014

Obersten - Fodbolddommeren Politikeren

AF JENS CHR. LUND

Forfatterens forord

Jeg har hidtil haft som princip, at jeg ikke ville udgive mine erindringer. Når jeg nu alligevel har sagt ja til Vingaards Officin, skyldes det, at jeg synes, at bogtrykmuseet er en god sag at støtte.

Jeg gør opmærksom på, at det, der står i bogen, ikke er den hele sandhed om mit liv. Det er en subjektiv udvælgelse af noget af det, som jeg har oplevet.

Jeg agter ikke at deltage i debatter med andre, som mener, at jeg skriver noget forkert. Det, jeg har skrevet, er min sandhed.

Jeg har et par hovedbudskaber i min bog. Det ene er, at selv om man kommer fra et lille, ydmygt husmandssted i Thy og tror, at verdens dumme mennesker bor i Thy, så viser det sig, at dette område er et fantastisk godt udgangspunkt.

Jeg vil også gerne have markedsført, at i Thy og i Viborg findes noget af det kønneste terræn i hele Danmark, og jeg vil gerne slå fast, at Viborg betyder utrolig meget for mig i dag, ikke kun området, men også byen, sportsklubberne VFF, VHK, de foreninger, jeg er medlem af, og de folk, jeg kommer sammen med her i byen, betyder meget.

Jeg vil gerne her takke Anne Kieffer-Olsen for hendes støtte. Jeg vil takke museet, jeg vil takke personer og ikke mindst journalister og især pressefotografer, som har været rigtig flinke til at lade mig bruge deres

billeder. Tak for det.

Jeg vil gerne takke det sundhedsvæsen, som i dag passer på mig, når jeg får nedture med min Parkinson.

Jeg vil gerne takke kongehuset for den måde, som de er på. De er begrundelsen for, at jeg har accepteret at modtage 16 ordner. Jeg skriver om mit forhold til kongehuset, og der skal ikke herske tvivl om, at det er en familie, som jeg sætter utrolig stor pris på.

Jeg vil takke NCRI – den iranske modstandsbevægelse – for det samarbejde, vi har haft i mange år.

Jeg vil gerne takke min familie for den fantastiske støtte, de giver mig, og jeg vil specielt sende en hilsen til mine børnebørn. At jeg skriver denne bog skyldes også, at I, mine børnebørn, får et sted, hvor I kan se, hvordan bedstefar levede, da han var ung, yngre, lidt ældre og meget ældre. Jeg håber, at I får glæde af det.

Tak til alle dem, der har støttet mig i mit arbejde, mit liv og min politik. Det har været en fornøjelse. En særlig tak og anerkendelse skal gå til Britta, som har været krumtappen i mit liv, børnenes sikre havn, og ikke mindst min støtte ved min Parkinson. Uden Britta var vor familie ilde faren.

Jens Chr. Lund

224 sider, 17×24 cm, kartonomslag

ÅRSUDGIVELSE 2013
DET forsvundne VIBORG · 2
 AF HELMUTH SPANGGAARD

DET forsvundne VIBORG · 2

HELMUTH SPANGGÅRD

Bogens forord

Da første bind i serien *Det forsvundne Viborg* udkom i december 2012, blev det modtaget med stor interesse, og det er derfor med glæde, at Vingaards Officin, Bogtrykmuseet Viborg nu udgiver bind to.

Der skal her rettes en stor tak til Helmuth Spanggård, som i en sen alder, på officinets foranledning, gik i gang med at udarbejde manuskriptet til tre bøger om det Viborg, der ikke er mere: Det forsvundne Viborg.

Forfatteren behøvede kun kort betænkningstid, før arbejdet gik i gang, og i hurtigt tempo fremkom såvel tekst som billeder til bøgerne.

Der er lagt vægt på billedmaterialet: store billeder og fyldige billedtekster, således at også de generationer, der ikke selv har oplevet det 'forsvundne' Viborg i midten af forrige århundrede og fremefter, her får mulighed for at danne sig et indtryk deraf – og undervejs i bogen flere steder vil finde »før-og-nu«-billeder fra Viborg.

Vingaards Officin, Bogtrykmuseet Viborg er et arbejdende museum, organiseret som en forening, der takket være frivillig indsats – samt et medlemstal der nærmer sig 250 – har mulighed for bl.a. at fremstille bøger omhandlende kulturhistoriske emner med tilknytning til Viborg. Museets bøger fremstilles i traditionel bogtrykteknik, sådan som bøger er blevet det gennem århundreder og frem til omkring 1970, hvor især de elektroniske metoder for alvor begyndte at gøre sig gældende i den grafiske branche.

Fra officinets side skal der lyde en tak til sponsorer for bidrag – og til gruppen af aktive medlemmer for indsatsen i forbindelse med bøgernes fremstilling – dette har muliggjort også denne udgivelse.

God læselyst!

Egon Julian Christensen, oldermann

93 sider, 24x22 cm, helbind

ÅRSUDGIVELSE 2012
DET forsvundne VIBORG · 1
AF HELMUTH SPANGGAARD

Bogens forord: 'Erfaren mand er god at gæste'

'Det forsvundne Viborg' er ikke helt borte, for det lever i erindringen. Blandt de viborgensere, der er allerbedst til at erindre, er lokalhistorikeren Helmuth Spanggård.

Ikke nok med, at Helmuth Spanggård kan sit Viborg-stof. Han er også god til at formidle det. Se blot hans cirka 450 veldokumenterede lokalhistoriske artikler, bragt i Viborg Nyt og alle rigt illustrerede med forfatterens egne fotografier. Sobert og ærligt.

Omkring 270 af artiklerne fandt bogens form, nemlig i de 10 bøger, som Lions Club Viborg udgav. Helmuth Spanggård er efterhånden en ældre herre, men han har alligevel påtaget sig at redigere sit store lager af huskestof til endnu en bog.

Ettallet efter titlen 'Det forsvundne Viborg' forpligter. Jo, der er mere i skuffen. Vingaards Officin – Bogtrykmuseet Viborg forener på bedste vis det forsvundne Viborg med et svindende håndværk.

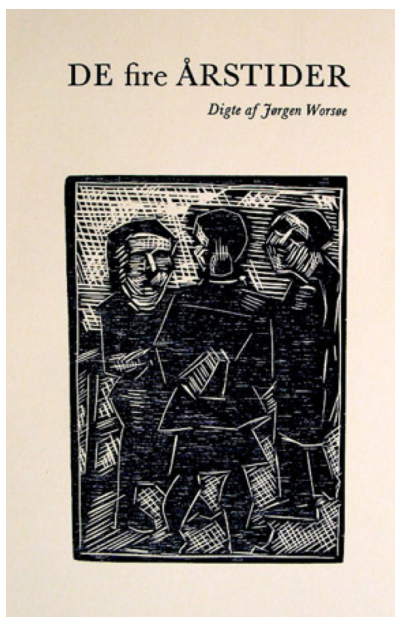
God læselyst!

Jesper Overgaard

96 sider, 24×22 cm, helbind

ÅRSUDGIVELSE 2011
DET fire ÅRSTIDER
 AF JØRGEN WORSØE

Bogens forord 'Den stærke rimsmed'

Da Jørgen Worsøe i 2002 døde, 83 år, var et liv på versfødder til ende. Over en lang årrække skrev Jørgen Worsøe flere end 3000 rimede indslag til aviseme.

Dertil kom »mukkerier« til enhver lejlighed. Da Viborg Teater fyldte 90 år, reciterede selveste Frits Helmuth hans hyldestdigt.

Viborg Stifts Folkeblads læsere skattede ham som huspoeten MUK. Han fik hverdagens sære begivenheder til at rime. I andre blade optrådte han som MIK og MAK, men det var som MUK, han for alvor fik ordene til at springe buk.

Digtene mundede ofte ud i en kærlig hilsen til musen – hans kvindelige

inspirator – gennem alle årene, hustruen Margit Worsøe. Men han havde det også i sig, den gode rimsmed. »Blodets bånd giver sproget ånd«, førte han frem og henviste til en slægt med adskillige sprogkyndige præster og degne.

Han opfattede sig selv som en borgerlig revser med et socialt sindelag, men sine meninger kunne han ikke få til at rime med et bestemt parti-program.

I dag står MUK's digte som nogle underholdende kommentarer fra en tid, der nu er fortid, men humorens brod er alle tiders – og hermed tidløs.

God fornøjelse med denne udsøgte samling.

Jesper Overgaard

64 sider, 15x23,5 cm, kartonomslag
 Træsnit af Allan Nordmark, trykt fra de originale stokke